

Na osnovu člana 61. stav 9. Zakona o vodama ("Službene novine Federacije BiH", broj 70/06), federalni ministar okoliša i turizma, uz saglasnost federalnog ministra za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo donosi

PRAVILNIK

O POSTUPCIMA I MJERAMA U SLUČAJEVIMA AKCIDENATA NA VODAMA I OBALNOM VODNOM ZEMLJIŠTU

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim pravilnikom utvrduju se postupci i mjere koje se preduzimaju u slučajevima akcidenta na vodama i obalnom vodnom zemljištu, s ciljem provođenja zaštite voda i voda mora u slučajevima vanrednih i incidentnih zagađenja voda.

II. MJERE U SLUČAJEVIMA VANREDNOG ZAGAĐENJA

Član 2.

Pojava akcidenta na vodama i obalnom vodnom zemljištu, u smislu primjene ovog Pravilnika, dijeli se na dvije vrste u zavisnosti od načina pojave, i to na vanredno zagađenje i incidentno zagađenje.

Vanredno zagađenje se javlja ako zbog smanjenog protoka ili drugih okolnosti prijete opasnost ili ako dođe do pogoršanja utvrđenog stanja vode u vodotoku ili drugom prijemniku u koji se izljevaju otpadne vode.

Incidentno zagađenje se javlja kada dođe do iznenadnog izlivanja opasnih tvari i drugih tvari koje mogu pogoršati utvrđeno stanje vode ili ako mogu zagađiti površinske i podzemne vode ili more uslijed zagađenja s kopna.

Član 3.

Mjere kod vanrednog zagađenja primjenjuju se u periodima ili slučajevima nepovoljnih hidroloških prilika i smanjenja protoka, odnosno kod mjerodavnih malih voda, koje uzrokuje pogoršanje statusa vode u tački potpunog miješanja nakon ispusta otpadnih voda, i to:

- kod mjerodavnih malih voda i kad na mjestima gdje vodotok prima otpadne vode otopljeni kisik u vodi padne ispod 4,0 mg/l,
- kod svih voda ako je pogoršanje kvaliteta voda takvo da ugrožava zdravlje ljudi i životinja, ekološko i hemijsko stanje vode ili ugrožava njenu upotrebu za piće ili druge namjene.

Mjerodavne male vode se određuju iz dužine vremenskih intervala koji se kreću od 7 do 40 dana sa povratnim periodom od 5 do 20 godina.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma (u daljnjem tekstu: federalno ministarstvo) i Agencije za vode u suradnji sa Federalnim hidrometeorološkim zavodom dužne su prema zajedničkom programu, na bazi raspoloživih podataka utvrditi profile od značaja za ovu problematiku i mjerodavne male vode za iste. Utvrđivanje profila od značaja i mjerodavnih malih voda na istima ažurirat će se minimalno svake dvije godine, a podaci će biti objavljeni u "Službenim novinama Federacije BiH".

Član 4.

Mjere u slučajevima vanrednog zagađenja su:

- pojačana kontrola i nadzor na mjestima ispuštanja otpadnih voda od stanovništva i industrije,
- uvođenje dodatnog programa ispitivanja kvaliteta voda koji utvrđuju i provode Agencije za vode,
- smanjenje opterećenja otpadnim vodama na mjestima ispusta uz pojačan nadzor rada svih objekata za zaštitu voda,
- smanjenje ispuštanja tehnoloških otpadnih voda,
- ograničavanje ili zabrana ispuštanja otpadnih voda.

Član 5.

Pojedinačne mjere i načini provođenja utvrđuju se Operativnim planovima za vanredna zagađenja.

Operativne planove za vanredna zagađenja na vodama I kategorije pripremaju i provode Agencije za vode.

Operativne planove za vanredna zagađenja na vodama II kategorije pripremaju kantonalna ministarstva, a provode organi koje odrede kantonalna ministarstva u saradnji sa Agencijom za vode.

Proglašavanje mjera za slučaj vanrednog zagađenja vrši Federalni ministar okoliša i turizma (u daljnjem tekstu: ministar), odnosno kantonalni ministar nadležan za poslove zaštite okoliša na prijedlog nadležne Agencije za vode.

III. MJERE U SLUČAJEVIMA INCIDENTNOG ZAGAĐENJA

Član 6.

U slučaju incidentnog zagađenja potrebno je hitno izvršiti dojavu o nastanku incidentnog zagađenja te poduzeti odgovarajuće mjere radi sprečavanja širenja, sprečavanja pojave štetnih posljedica ili njihovog minimiziranja, te uklanjanja nastalog zagađenja.

Član 7.

Mjere koje se preduzimaju ovise o stepenu ugroženosti stanja vode od nastalog incidentnog zagađenja.

Inspektor za vode će utvrditi stepen ugroženosti, te donijeti rješenje o poduzimanju potrebnih mjera i dostaviti ga osobama koje su dužne primijeniti te mjere prema Šemi datoj u Prilogu 1 ovog pravilnika.

Stepen ugroženosti proglašava inspektor za vode prema sljedećim mjerilima:

1. I. stepen ugroženosti ako:

- su u vode dospjele manje količine opasnih ili drugih materija koje uzrokuju zagađenje;
- je brзом primjenom potrebnih mjera moguće spriječiti širenje zagađenja;
- se ne očekuju veće posljedice po ekološko stanje voda, niti opasnost za njenu upotrebu;

2. II. stepen ugroženosti ako:

- su u vode dospjele veće količine opasnih materija, ili drugih materija koje uzrokuju zagađenje;
- se brзом primjenom potrebnih mjera može spriječiti širenje zagađenja, ali gdje su ugrožena izvorišta pitke vode ili izvorišta vode za druge namjene;
- su posljedice po mogućnosti upotrebe voda znatne, te je potrebno proglasiti mjere kojima se ograničava njihova upotreba;

3. III. stepen ugroženosti ako:

- su u vode dospjele veće količine opasnih ili drugih materija koje uzrokuju zagađenje, sa mogućim prekograničnim posljedicama;
- se brzom primjenom potrebnih mjera može spriječiti širenje zagađenja, ali gdje su ugrožena izvorišta pitke vode, ili izvorišta vode za druge namjene;
- su posljedice po kvalitet voda i po njenu upotrebu velike, te je potrebno proglasiti mjere zabrane korištenja.

Član 8.

Incidentna zagađenja nastala na vodama I kategorija, u slučaju proglašenja III stepena ugroženosti mogu biti:

1. incidentna zagađenja nastala unutar granica Federacije BiH i to:

- incidentna zagađenja nastala na međudržavnim vodama unutar granica Federacije BiH;
- incidentna zagađenja nastala na međudržavnim vodama unutar granice Federacije BiH sa mogućim prekograničnim posljedicama;

2. incidentna zagađenja nastala izvan granica Federacije BiH

Operativni planovi

Član 9.

Pojedinačne mjere u slučaju incidentnih zagađenja i načini provođenja utvrđuju se Operativnim planovima za incidentna zagađenja.

Za I i II stepen ugroženosti primjenjuju se mjere utvrđene kantonalnim Operativnim planom, a za III stepen ugroženosti primjenjuju se mjere utvrđene federalnim Operativnim planom.

Pojedinačni subjekti iz člana 11. stav 3. ovog pravilnika postupaju po svojim Operativnim planovima.

Član 10.

Nalaganje mjera u slučaju incidentnog zagađenja vrši nadležni inspektor za vode.

Inspektor za vode donosi rješenje kojim se nalažu mjere utvrđene u operativnim planovima.

O mjerama i postupcima tokom njihova poduzimanja obavještava se javnost, na način propisan u prilogima ovog pravilnika.

Član 11.

Operativne planove za incidentna zagađenja vodama I kategorije pripremaju i provode Agencije za vode na područjima za koja su nadležne.

Operativne planove za incidentna zagađenja na vodama II kategorije priprema kantonalno ministarstvo nadležno za zaštitu voda, a provode organi koje odredi kantonalno ministarstvo u suradnji sa Agencijom za vode.

Operativne planove za incidentna zagađenja dužne su izraditi sva pravna lica koja svojom djelatnošću mogu izazvati incidentno zagađenje voda, te organizacije koje obavljaju djelatnosti prikupljanja i odvođenja otpadnih voda.

Po jedan primjerak operativnih planova obavezno se dostavljaju nadležnoj Agenciji za vode i nadležnim ministarstvima za okoliš i vode.

Član 12.

Operativni plan sadrži naročito:

- procjenu mogućih načina nastanka i intenziteta incidentnog zagađenja;
- procjenu ugroženosti voda od incidentnog zagađenja;
- preventivne mjere za sprečavanje nastajanja takvog zagađenja;
- organizaciju postupaka, te način provođenja mjera u slučaju incidentnog zagađenja voda;
- odgovorne osobe i potrebne stručnjake za provođenje mjera;
- liste potrebne opreme i sredstava za provođenje mjera;
- plan sudjelovanja drugih fizičkih i pravnih osoba u postupcima provođenja potrebnih mjera i intervencija;
- program osposobljavanja stručnjaka;
- program provjere provođenja operativnog plana;
- način i sredstva informisanja javnosti o incidentnom zagađenju;
- finansijska sredstva potrebna za provođenje operativnih planova.

Član 13.

Počinitelj zagađenja ili vlasnici zemljišta na kojemu je nastalo incidentno zagađenje dužni su poduzeti potrebne mjere u skladu sa operativnim planom u cilju provođenja mjera sprečavanja širenja i uklanjanja izvora incidentnog zagađenja.

O poduzimanju mjera obavještavaju se kantonalni, odnosno federalni inspektori za vode.

Mjere u slučajevima incidentnog zagađenja kod I i II stepena ugroženosti

Član 14.

Mjere u slučajevima incidentnog zagađenja kod I i II stepena ugroženosti su:

- hitno obavještavanje nadležnih tijela i javnosti, te primjena operativnih planova radi sprečavanja širenja i uklanjanja incidentnog zagađenja,
- utvrđivanje uzroka, počinitelja, vrste i obima zagađenja, ocjena stepena ugroženosti ekološkog i hemijskog stanja voda, te zdravlja i života ljudi, kao i procjena mogućnosti širenja zagađenja,
- provođenje nadzora nad nastalim zagađenjem i njegovim širenjem, informiranje javnosti i korisnika vode o kvalitetu vode i po potrebi zabrana njezine upotrebe,
- obavljanje sanacionih radova nad nastalim zagađenjem u skladu s operativnim planovima, te uklanjanje uzroka incidentnog zagađenja.

Mjere u slučajevima incidentnog zagađenja nastalog na međudržavnim vodama unutar granica Federacije BiH

Član 15.

U slučaju incidentnog zagađenja kada su ona nastala na međudržavnim vodama unutar granica Federacije BiH provode se postupci dati u Prilogu 2 ovog pravilnika:

1. Procjena i uvidaj o vrsti i intenzitetu zagađenja. Ovu aktivnost obavljaju eksperti Agencije za vode i nadležno ministarstvo za okoliš, u saradnji sa nadležnim inspektorima za vode i okoliš koji donose odluku o primjeni mjera i određuju odgovorne izvršitelje.
2. Aktiviranje tzv. funkcijskih jedinica plana, prikazanih u Prilogu 2 ovog pravilnika, koje se sastoje se od: Ekspertne grupe, Grupe za donošenje odluka, Komunikacijske grupe, te osobe odgovorne za koordiniranje rada.
3. Inspektor za vode ili druga stručna i nadležna osoba, koja je od strane ministarstva unutarnjih poslova obaviještena o pojavi incidentnog zagađenja, to obavještenje prosljeđuje osobi za kontakte pri Komunikacijskoj grupi. Ova osoba dalje, telefonom, faksom ili na drugi pogodan način, obavještava:
 - Ekspertnu grupu,
 - Grupnu za donošenje odluka,
 - Odgovornu osobu za koordiniranje rada.
4. Ekspertna grupa ili stručna osoba iz Agencije za vode (kontakt osoba Ekspertne grupe) procjenjuje:
 - ispravnost odgovarajućih mjera koje rješenjem naređuje inspektor za vode;
 - da li je o prijedlozima mjera odlučivala cijela Ekspertna grupa;
 - potrebu za dodatnim uslugama pri provođenju mjera, te za angažman stručnih pravnih i fizičkih lica specijaliziranih za provođenje utvrđenih mjera.
5. Ekspertna grupa obavještava kontaktnu osobu pri Grupi za donošenje odluka i odgovornu osobu za koordiniranje rada o poduzetim mjerama.
6. Grupa za donošenje odluka po prijemu izvještaja Komunikacijske i Ekspertne grupe razmatra izvještaje i odlučuje o potrebi konsultiranja institucija imenovanih u Grupnu za donošenje odluka u vezi poduzimanja daljnjih mjera.
7. Odgovorna osoba za koordiniranje rada dostavlja Komunikacijskoj grupi, telefonom, faksom ili na drugi pogodan način, izvještaj o poduzetim postupcima i mjerama.
8. Inspektor za vode, u saradnji sa Grupom za donošenje odluka, po prestanku ugroženosti od incidentnog zagađenja proglašava prestanak provođenja mjera.

Član 16.

U slučaju incidentnih zagađenja kada su ona nastala na međudržavnim vodama unutar granice Federacije BiH sa mogućnošću uticaja na drugi entitet ili susjedne države provode se postupci, dati u Prilogu 2. ovog pravilnika:

1. Provođenje postupaka utvrđenih u članu 15. ovog pravilnika;
2. Preduzimanje mjera utvrđenih u članu 15. ovog pravilnika i određivanje izvršioca mjera na način:
 - Prima se izvještaj o incidentnom zagađenju, posredstvom Komunikacijske jedinice;
 - Izvještavaju se nizvodne zemlje ili nizvodni entitet putem njihovih nadležnih institucija;

- Izvještava se Prekogranična komisija o praćenju kvaliteta voda u skladu sa međunarodnim konvencijama o zaštiti voda (rijeke Dunav i mediteranskih zemalja);
- Objavljuje se uzbunjivanje odgovarajućeg podsliva na području Bosne i Hercegovine;
- Evidentiraju se poduzete mjere na području Bosne i Hercegovine;
- Proglašava se prestanak uzbunjivanja na području Bosne i Hercegovine.

Mjere kod incidentnog zagađenja nastalog van granica Federacije BiH

Član 17.

U slučaju incidentnih zagađenja nastalih izvan granica Federacije BiH kada zagađenja mogu imati posljedice u Federaciji BiH provode se postupci dati u Prilogu 3 ovog pravilnika:

1. Obavještanje ili uzbunjivanje o incidentnom zagađenju upućuje se nadležnom tijelu uzvodne zemlje;
2. Nakon pojave incidentnog zagađenja, osoba za kontakte u Komunikacijskoj grupi o tome obavještava, telefonom, faksom ili na drugi pogodan način:
 - Ekspertnu grupu;
 - Grupu za donošenje odluka;
 - Odgovornu osobu za koordiniranje rada;
3. Osobe za kontakte Ekspertne grupe, Grupe za donošenje odluka i odgovorna osoba za koordiniranje rada međusobno se dogovaraju o poduzimanju potrebnih mjera u cilju zaštite od incidentnog zagađenja, te odlučuju o potrebi pozivanja institucija uključenih u funkcijske jedinice na način utvrđen u članu 15. ovog pravilnika.
4. Inspektor za vode, u saradnji sa odgovornom osobom za koordiniranje rada u Grupi za donošenje odluka, proglašava prestanak mjera i postupaka.

Funkcijske jedinice

Član 18.

Funkcijske jedinice plana se sastoje od Ekspertne grupe, Grupe za donošenje odluka, Komunikacijske grupe, te osobe odgovorne za koordiniranje rada.

Članove funkcijskih jedinica i osobu odgovornu za kordiniranje rada imenuje ministar nadležan za okoliš a na osnovu usaglašenog prijedloga ministarstava nadležnih za vode, za okoliš i agencija za vode. Imenovanje se vrši za period od minimalno jedne godine i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Ministar nadležan za okoliš može za posebne slučajeve, po potrebi ili na prijedlog agencija za vode, izvršiti imenovanje ad hok članova pojedinih funkcijskih jedinica.

Ovlašćivanje pravnih osoba za poslove otklanjanja posljedica nastalih u slučajevima incidenata

Član 19.

Ministar nadležan za vode, u skladu sa stavom 7 člana 61. Zakona o vodama, će rješenjem odrediti i ovlastiti pravne osobe za koje utvrdi da su stručno i tehnički osposobljene za otklanjanje posljedica nastalih u slučajevima incidentnog zagađenja.

Popis ovlaštenih pravnih osoba objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

IV. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 20.

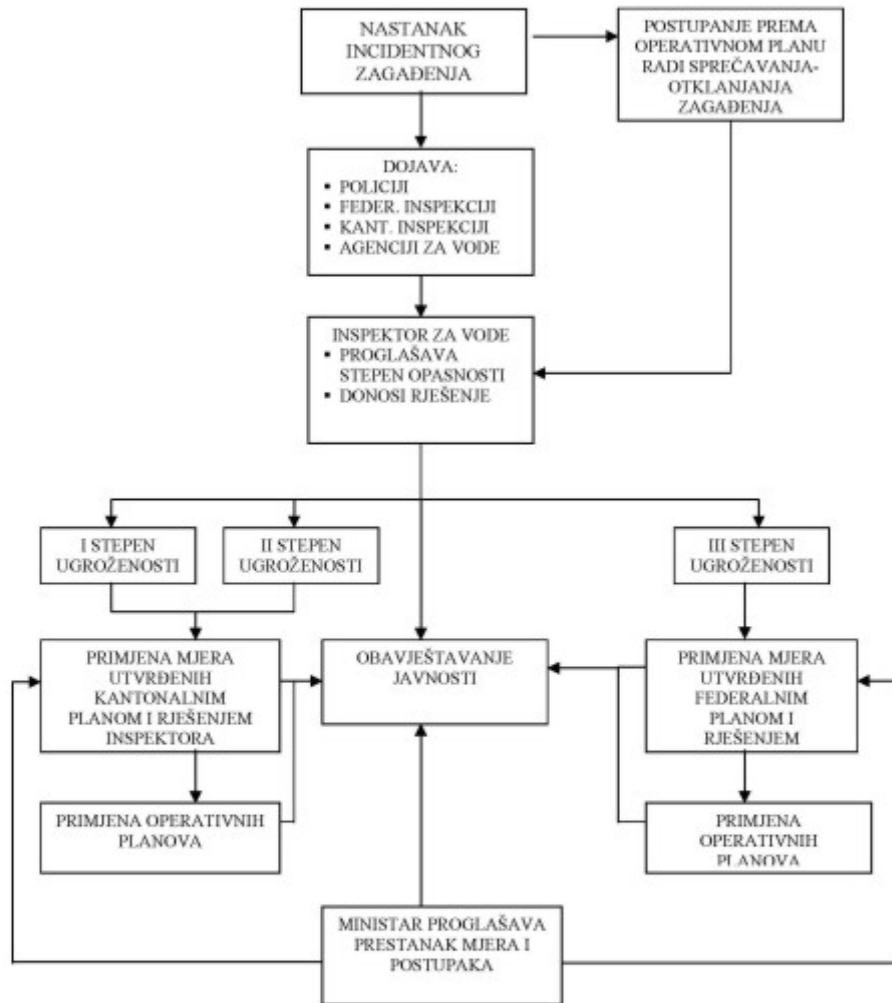
Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Sastavni dio ovog Pravilnika su prilozi 1., 2., i 3.

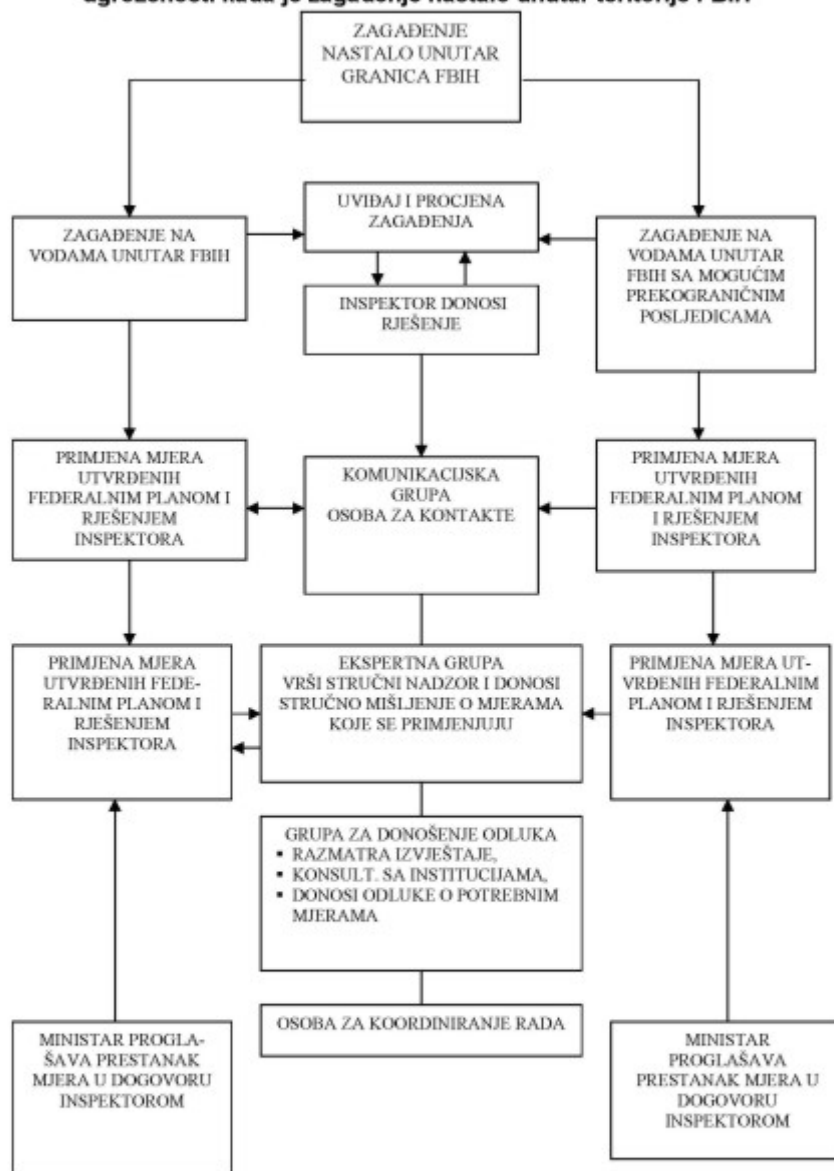
Broj 04-23-554/08-1
5. novembra 2009. godine
Sarajevo

Ministar
Dr. sc. **Nevenko Herceg**, s. r.

Prilog 1. Plan postupaka u slučaju incidentnog zagađenja

Prilog 2. Plan postupaka u slučaju incidentnog zagađenja za III stepen ugroženosti kada je zagađenje nastalo unutar teritorije FBiH

Prilog 3. Plan postupaka u slučaju incidentnog zagađenja za III stepen ugroženosti kada je zagađenje nastalo van teritorije FBiH